

LIITE 1

Arjen vastuullisuus

Tapaus 1

Kaupan kassalla pieni tyttö laskee vähäisiä rahojaan, jotta hän voisi ostaa itselleen pakastepitsan. Rahat eivät kuitenkaan riitä, eikä myyjä suostu antamaan pitsasta alennusta. Tyttö kertoo surumielisenä, ettei hänellä ole kotona mitään ruokaa.

Tapaus 2

Kaupan kassalla on mies, joka tahtoi ostaa itselleen talvikengät. Hänellä on Kelan maksusitoumus, joka ei riitä koko summan kattamiseen. Mies tahtoi maksaa loppusumman itse, mutta myyjä kieltäytyy vedoten kaupan ohjeisiin. Mies alkaa itkeä hiljaa.

Tapaus 3

Serkuasi on kohdannut suru. Hänen ystävänsä menehtyi yllättäen äkilliseen sairauskohtaukseen, ja hautajaiset ovat ensi viikolla. Serkku ei usko, että hän selviää hautajaisista, ja hän on murheen murtama.

Tapaus 4

Koulun pihalla odotetaan seuraavan tunnin alkua. Ryhmä oppilaita on saartanut Tiinan ja alkanut heittää hänestä läppää. Tiina yrittää olla välittämättä muista, mutta hän kokee olonsa selvästi epä mukavaksi. Välituntivalvoja ei huomaa tilannetta.

Tapaus 5

Älypuhelimien tuotannossa tarvitaan paljon luonnonvaroja. Suuret puhelinvalmistajat ovat siirtäneet tuotantonsa köyhiin maihin, joissa työntekijöille ei makseta yhtä paljon palkkaa kuin Euroopassa. Näissä maissa työlainsäädäntö ja ympäristömääräykset eivät yleensä ole yhtä tiukkoja kuin Euroopan unionin alueella.

Tapaus 6

Koulumenestys, ulkonäkö, kaverit, seurustelu, perhesuhteet, tulevaisuus... nuoren elämässä on paljon asioita, jotka aiheuttavat paineita. Pitäisikö kaikkien näiden lisäksi huolehtia vielä maailman oikeudenmukaisuudesta ja ympäristön hyvinvoinnista?

Tapaus 7

Joona: Biologian tunnilla kerrottiin, että jos kaikki maailman ihmiset kuluttaisivat yhtä paljon kuin suomalaiset, tarvittaisiin jotain kolme maapalloa.

Elli: Mitä se tarkoittaa?

Joona: Varmaan me kulutetaan liikaa.

Pekka: Mä saan vaan parikymppiä kuukaudessa. Sillä ei juuri mitään saa ostettua.

Elli: Kulutetaan me ainakin ruokaa ja koulukirjat kuluu.

Pekka: Niin, mun terveystiedon kirjasta puuttuu kannet.

Joona: Mutta mitä sitten tapahtuisi, jos kaikki kuluttaisi kuten me?

Elli: En mä vaan tiedä...

Tapaus 8

Norsunluurannikko on maailman suurin kaakaon tuottaja. Lapsia työskentelee kaakaoviljelmillä keräämässä kaakaopalkoja terävillä veitsillä. Useimmat lapset ovat joutuneet lopettamaan koulun kesken viljelmillä työskentelyn takia. Työstä maksetaan palkkaa joko nimellisesti tai ei lainkaan.

Tapaus 9

Pyjamaan pukeutunut vanhus harhailee pitkin kaupungin katuja illan jo hämäryttyä. Hän on sekava ja pelokkaan oloinen. Ilma oli käymässä jo kylmäksi, ja hän voi olla vaarassa paleltua. Kaduilla kulkee muitakin ihmisiä, kullakin oma kiireensä. Myös sinä kävelet samalla kadulla kohti vanhusta.

Tapaus 10

Täti seisoo suojatien edessä mutta ei ylitä katua. Menen hänen luokseen ja kysyn, tarvitseeko hän apua. Hän nyökkää ja kertoo, että hän on näkövammaisen eikä hän uskalla ylittää yksin katua. Ihmettelen, miksi hän käytä valkoista keppiä, jotta autoilijat ja jalankulkijat ottaisivat hänet paremmin huomioon. "En voi käyttää keppiä, koska keppi on merkki siitä, etten näe enkä voi puolustautua. Minut on jo kerran ryöstetty kadulla, kun käytin valkoista keppiä."